

Elhunyt Nagy Kálmán, Budakeszi díszpolgára

2010. szeptember 21-én, életének 101. évében elhunyt Nagy Kálmán, magyar királyi huszár főhadnagy, nyugalmazott huszár ezredes, történész, számos társadalmi szervezet megbecsült tagja, a világ legidősebb huszártisztje. Temetése október 13-án 15 órakor lesz a budakeszi temetőben. Tanúja volt egy kornak, amikor a magyar lovasság még olyan értéket képviselt a magyar társadalomban, melyet méltán lehetett mások elé példaképnek állítani, mint olyanokat, akik a legnehezebb körülmények között is emberségesek, gerincesek tudtak maradni.

Nagy Kálmán 1909. december 8-án született Nyíregyházán. 1931-ben a Ludovika Akadémián huszár hadnaggyá avatták. Nyíregyházán, Budapesten, Pápán, Munkácsen, Nagyváradon és Rimaszombaton szolgált.

1939-ben részt vett Kárpátalja felszabadításában. Végigharcolta a II. világháborút. 1941-ben az I. lovasdandárral Ukrajnában harcolt. 1944-45-ben 15 hónapos folyamatos harcban a Kárpátok mentén, az Alföldön, a Duna-Tisza közén és a Dunántúlon keresztül huszárszázadát Ausztriáig vezette, ahol amerikai hadifogságba estek. A háború után hamis vád alapján perbe fogták, és több ízben bebörtönözték. Amikor éppen szabadlábon volt, alkalmi munkákból élt, tetőfedéstől a földmérésig. Végül a bíróság felmentette.

1948-tól a Honvédelmi Minisztériumban hadtörténeti előadó, volt, s két folyóirat alapító szerzője. Részt vett a Hadtörténeti Intézet újratemetésében, a Hadtörténeti Könyvtár felállításában. 1956-tól a Zrínyi Miklós Katonai Főiskolán hadtörténeti tanszékvezető-helyettesessé nevezték ki, 1957-ben alezredesként nyugdíjazták.

1956. november 4-én Mindszenty József hercegprímást a Parlamentből a szovjet harcokcsikón át az amerikai követségre menekítette. Ezt egy újságíró lefényképezte és a kép később a hatóságok kezébe került. Konceptióis perben tizenöt évre ítélték. Hatvankét hónapig volt börtön-

ben. Kiszabadulása után huszonöt évig nyomdai korrektor és a Daily News lektora volt. Harminc film és két színházi előadás hadtörténeti szakértője volt.

A rendszerváltás után rehabilitálták, nyugalmazott ezredessé léptették elő. Nagy Kálmán ezután is rendkívül aktív és tartalmas életet élt. Megjelent művei: A magyar huszárok a II. világháborúban (1990), A honfoglalás hadtörténete (1998) és a Két tábornok (2000). A Sárvári Huszármúzeum egyik megszervezője, a Huszármúzeum Baráti Kör elnöke, a Magyar Hagyományőr Világszövetség tiszteletbeli tagja.

Egyik szervezője volt az évenként a határon túli és magyarországi fiatalok számára megrendezett nyári történelmi iskolának és 95 évesen is főszervezője és előadója volt a Magyar huszártörténeti konferenciának, melynek első rendezvényét 2004 nyarán szervezték Nyíregyházán.

Budakeszin bekapcsolódott a Kárpátaljai Magyarok Budakeszi Szervezetének munkájába és vezetőségi tagja volt a Széchenyi Baráti Körnek. Budakeszi 1998-ban Budakesziért emlékéremmel tüntette ki, 2004-ben a város díszpolgárává választották.

Századik születésnapját fényes külsőségek és magas rangú vendégek jelenlétében 2009. december 11-én ünnepelték a Hadtörténeti Intézetben. December 16-án a Budakeszi Kultúra Alapítvány és a Széchenyi Baráti Kör közös szervezésében egy könyvbemutató révén Budakeszi is megünnepelte az akkor élő huszárok legidősebbikét. Győrffy-Villám Andrásnak, a Magyar Huszár és Katonai Hagyományőr Szövetség elnökének Az utolsó huszárok című könyvében Nagy Kálmánnal terjedelmes beszélgetés jelent meg, tanúságot téve a magyar huszár fegyvernem mellett, amely – Mátyás király által 1481-ben megörökítve – fél évezrede fennáll, hirdetve a magyar nép rendkívüli katonai képességeit szervezésben és hadművészetben.

A huszár jelképezte és tetteivel megvalósította mindazon legszentebb erényeket, melyek mindig biztosították nemzetünk fennmaradását: a mindig újrakezdés hitét és akaratát, s az érte végzett szívós munkát, a haza rögéhez való hű ragaszkodást. - fogalmazta meg Nagy Kálmán e lap főszerkesztőjével 2004-ben folytatott beszélgetésben.

Koós Hutás Katalin

BUDA KÖRNYÉKI IRÁNYTŰ Regionális közéleti havi lap, internetes heti hírlevél és napi frissítésű honlap www.budakornyekiiranytu.hu

Alapító főszerkesztő: Koós Hutás Katalin ● 2092 Budakeszi Pf. 136. Tel./fax: (23) 457-058, (30) 922-6418

● E-mail: szekesztoseg@budakornyekiiranytu.hu ● Grafika: Kacsóh Pongrác ● Hirdetésfelvétel: (23) 457-058, (30) 922-6418, (70) 571-7439

● Kiadja az AGE QUOD AGIS Kft. ● Felelős kiadó: a kiadó vezetője ● Nyomda: Oláh Nyomdaipari Kft., Budapest www.olahnyomda.hu ● Terjesztés Budakeszin (Makkosmárián és Nagyszénászugban is), Pátyon, Budajenőn, Telkiben, Perbálon, Tökön, Zsámbékon, Nagykovácsiban és Remeteszlőzsin.

● Az újság Budakeszin beszerezhető még a Kiskápolna Könyvesboltban, a CBA újságárusánál (végállomás), az Átrium Üzletház lottózójában, a Kőrösi Vegyértitónál, a könyvtárban és a Könyvzugban (Művelődési Központ). ● A többi település terjesztési adatait lásd a települések állandó rovatainál.

● Lapzárta: minden hónap 20-án 12 óra. ● ISSN 2060-2510 ● Megjelenik 13000 példányban.

